



ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης για Λοιμώδη Νοσήματα Τμήμα Νοσημάτων που Προλαμβάνονται με Εμβολιασμό & Συγγενών Λοιμώξεων

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΩΤΙΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 2004-2023 (ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ)

Σημαντικά σημεία

- Η παρωτίτιδα είναι μία νόσος που προλαμβάνεται με εμβολιασμό. Η επίπτωσή της, τα τελευταία χρόνια, παρουσιάζει πτωτική τάση και κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Η διατήρηση υψηλής εμβολιαστικής κάλυψης είναι εξαιρετικής σημασίας για την πρόληψη επιδημιών και την ελάττωση της βαρύτητας του νοσήματος.
- Σύμφωνα με τα δεδομένα για την περίοδο 2004-2023, η νόσος εμφανίζεται κυρίως σε νεαρά άτομα, παρουσιάζοντας υψηλότερη δηλούμενη επίπτωση στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών.
- Τα κρούσματα συνήθως αφορούν σε άτομα ανεμβολίαστα ή πλημμελώς εμβολιασμένα.
- Δεν δηλώθηκαν θάνατοι.

Η παρωτίτιδα είναι μία ιογενής νόσος. Οφείλεται στον ιό της παρωτίτιδας, ο οποίος είναι μέλος της οικογένειας των παραμυξοϊών. Ο ιός της παρωτίτιδας μεταδίδεται από άτομο σε άτομο αερογενώς, με σταγονίδια ή με άμεση επαφή με αντικείμενα ή επιφάνειες που έχουν μολυνθεί με σταγονίδια, αναπνευστικές εκκρίσεις ή σίελο μολυσμένου ατόμου. Η παρωτίτιδα είναι νόσημα που μπορεί να προληφθεί με εμβολιασμό [1].

Διαχρονική τάση

Την περίοδο 2004-2023 δηλώθηκαν μέσω του συστήματος υποχρεωτικής δήλωσης στο Τμήμα Νοσημάτων που προλαμβάνονται με εμβολιασμό και συγγενών λοιμώξεων του ΕΟΔΥ, συνολικά 158 κρούσματα παρωτίτιδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα έτη 2021, 2022 και 2023 δεν δηλώθηκαν κρούσματα. Η υποδήλωση κατά τα έτη 2021 και 2022 μπορεί να σχετίζεται με την πρόσφατη πανδημία COVID-19.

Η δηλούμενη επίπτωση κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004-2023 κυμάνθηκε από 0,0/100.000 πληθυσμού έως 0,44/100.000 πληθυσμού (Γράφημα 1). Η μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση για τα έτη 2004-2023 στο σύνολο της χώρας ήταν 0,07/100.000 πληθυσμού (μέση τιμή αριθμού κρουσμάτων κατ' έτος: 7,90 , συνολικός αριθμός κρουσμάτων: 158).

Κατανομή κατά ηλικία και φύλο

Για την περίοδο 2004-2023, ο αριθμός των κρουσμάτων με γνωστή ηλικία και φύλο ήταν 127. Το νόσημα παρουσίασε υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών, με μέση

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ (Ε.Ο.Δ.Υ)

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης για Λοιμώδη Νοσήματα
Τμήμα Νοσημάτων που Προλαμβάνονται με Εμβολιασμό & Συγγενών Λοιμώξεων

ετήσια δηλούμενη επίπτωση 0,22 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμού. Η μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες κυμάνθηκε από 0,002 (στην ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών) έως 0,15 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμού στην ηλικιακή ομάδα 0-4 ετών (Γράφημα 2). Η μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση στους άνδρες ήταν υπερδιπλάσια από εκείνη στις γυναίκες (άνδρες: 0,08/100.000 πληθυσμού, γυναίκες: 0,03/100.000 πληθυσμού).

Γεωγραφική κατανομή

Κατά την περίοδο 2004-2023, το νόσημα παρουσίασε την υψηλότερη μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση στη Βόρεια Ελλάδα (0,13/100.000) και τα Νησιά του Αιγαίου/Κρήτη (0,11/100.000). Χαμηλότερη μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση παρουσιάστηκε στην Κεντρική Ελλάδα (0,03/100.000) και την Αττική (0,02/100.000). Επιπρόσθετα, 22 κρούσματα αφορούσαν κατοίκους του εξωτερικού (19 κάτοικοι του Ηνωμένου Βασιλείου και 3 κάτοικοι άλλων χωρών). Πιο συγκεκριμένα, τον Απρίλιο και το Μάιο του 2009, καταγράφηκε συρροή κρουσμάτων παρωτίτιδας σε τουριστικό θέρετρο της Κρήτης (19 κρούσματα), η οποία αφορούσε σε άτομα Βρετανικής καταγωγής που βρίσκονταν στην Ελλάδα είτε σαν επισκέπτες είτε σαν περιστασιακά εργαζόμενοι τη θερινή περίοδο.

Εργαστηριακά δεδομένα

Κατά την περίοδο 2004-2023, το ποσοστό των εργαστηριακά επιβεβαιωμένων κρουσμάτων που δηλώθηκαν ήταν 14,6%.

Εμβολιαστική κατάσταση –Νοσηλείες - Έκβαση

Από τα 158 δηλωθέντα κρούσματα της περιόδου 2004-2023, η εμβολιαστική κατάσταση ήταν γνωστή για τα 110 (69,6%). Από αυτά, για τα 57 (51,8%) αναφέρεται εμβολιασμός με εμβόλιο έναντι της παρωτίτιδας (MMR). Στο σύνολο των 30 κρουσμάτων για τα οποία υπήρχε διαθέσιμη η πληροφορία του αριθμού των δόσεων του εμβολίου, 16 (53,3%) δηλώθηκε ότι είχαν εμβολιαστεί με μόνο μία δόση. Οι επιπλοκές και η ανάγκη για εισαγωγή στο νοσοκομείο ήταν σπάνιες. Δεν δηλώθηκαν θάνατοι.

Συμπεράσματα

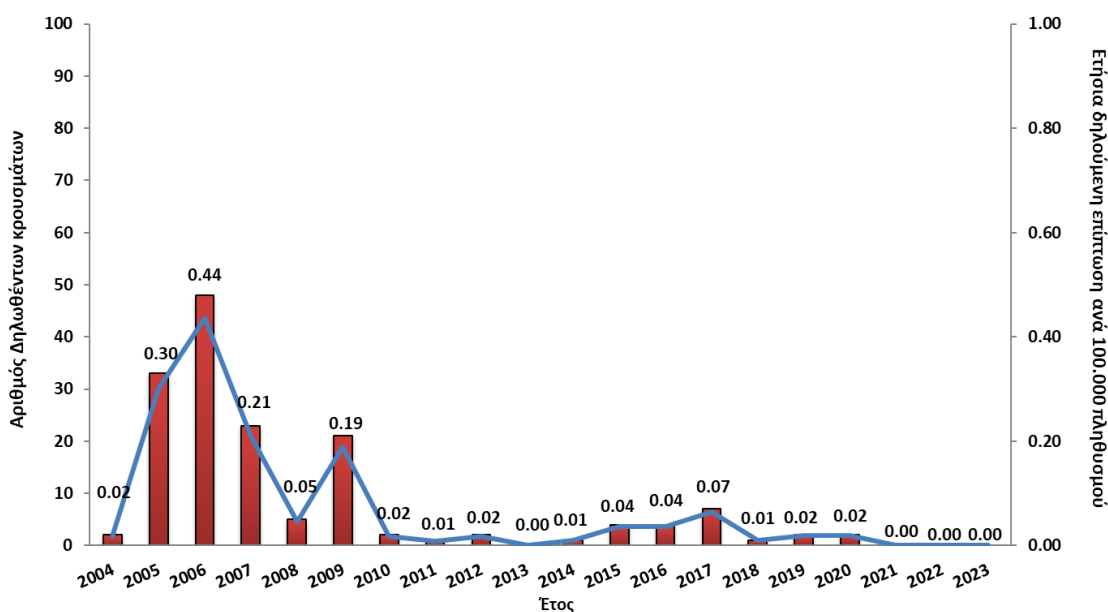
Η παρωτίτιδα παρουσιάζει χαμηλή δηλούμενη επίπτωση στη χώρα μας. Η μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση για την περίοδο 2004-2023 ήταν μεγαλύτερη από τη μέση δηλούμενη επίπτωση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της ΕΕ/ΕΕΑ για το έτος 2021 (0,4/100.000 πληθυσμού) η οποία όμως ήταν και η μικρότερη των τελευταίων 4 ετών ((2020: 1,7, 2019: 4,2, 2018: 2,6, 2017: 3,1) [2]. Η ηλικιακή ομάδα που προσβάλλεται συνηθέστερα είναι αυτή των 15-24 ετών. Στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αυτή των 1-4 και 5-9 ετών [2]. Όσον αφορά στη συρροή κρουσμάτων σε Βρετανούς υπηκόους νεαρής ηλικίας, τον Απρίλιο και το Μάιο του 2009, σημειώνεται ότι στη Βρετανία, ο εμβολιασμός με MMR εισήχθη στο εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού το 1988 (μία δόση), ενώ το 1996 άρχισε να εφαρμόζεται και η δεύτερη δόση του εμβολίου. Έτσι, άτομα που γεννήθηκαν κατά τη δεκαετία του 1980 είχαν αυξημένες πιθανότητες να είναι ανεπαρκώς εμβολιασμένα κατά της παρωτίτιδας [3]. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με δεδομένα από μετεγκριτικές μελέτες, η αποτελεσματικότητα μιας δόσης εμβολίου παρωτίτιδας ή MMR ήταν 78% και δύο δόσεων 88%. [4].

Βιβλιογραφικές αναφορές

1. Barskey A. Mumps. In: Control of communicable diseases manual, 20th edition. Heymann DL ed. American Public Health Association 2015; p. 419-423.

- European Centre for Disease Prevention and Control. Mumps. Annual Epidemiological Report for 2021. Stockholm: ECDC; Oct 2023. Διαθέσιμο από: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/AER-Mumps-2021.pdf>
- Spanaki A, Hajjioannou J, Varkarakis G, Antonakis T, Kyrmizakis DE. Mumps epidemic among young British citizens on the island of Crete. *Infection* 2007;35(2):104-6.
- Centers for Disease Control and Prevention. *Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases*. Hall E., Wodi A.P., Hamborsky J., et al., eds. 14th ed. Washington, D.C. Public Health Foundation, 2021.

Γράφημα 1. Διαχρονική εξέλιξη των δηλωθέντων κρουσμάτων παρωτίτιδας και ετήσια δηλούμενη επίπτωση ανά 100.000 πληθυσμού στην Ελλάδα, 2004-2023



Γράφημα 2. Μέση ετήσια δηλούμενη επίπτωση της παρωτίτιδας (κρούσματα/100.000 πληθυσμού) ανά ηλικιακή ομάδα στην Ελλάδα, 2004-2023 (N=127)

